

...META*~

Podpora žáků s OMJ

ZŠ Trávníky
Otrokovice

**Žák s
odlišným
mateřským
jazykem.**

„Kdo to je?“

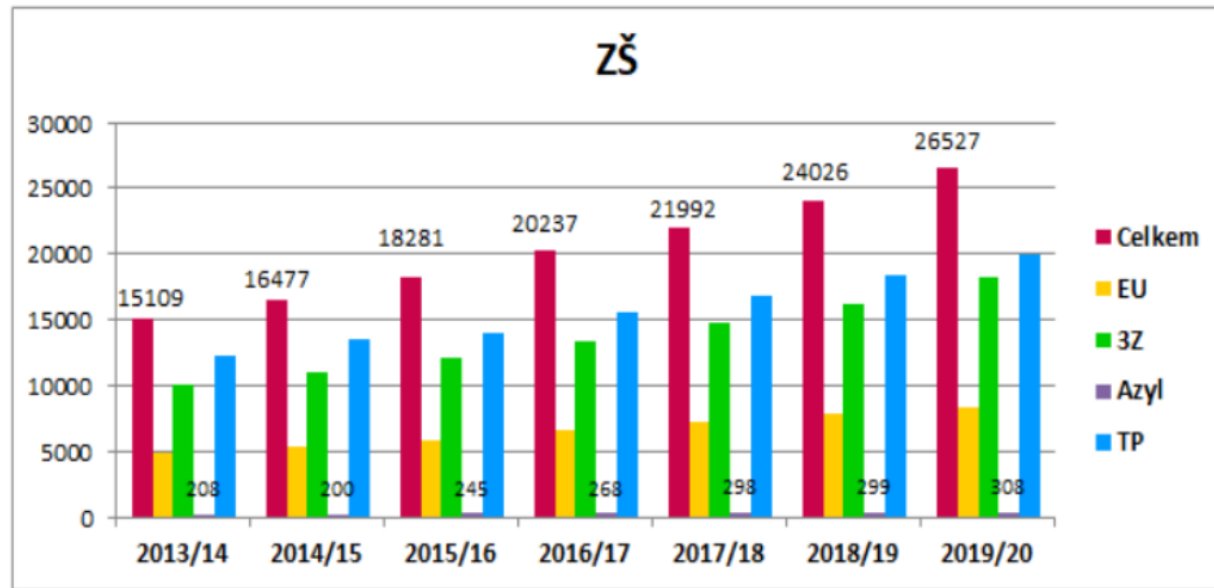
- přichází ze zahraničí, bez nebo s nedostatečnou znalostí vyučovacího jaz.
- děti cizinců, které v ČR vyrostly, ale doma hovoří jiným jaz., než je čeština
- děti s českým občanstvím, v jejichž domácím prostředí se používá jiný než čj
- děti, které mají české občanství, doma hovoří česky, ale studovaly v zahraničí a ve škole se česky nikdy neučily

..META*~

Vývoj počtu žáků cizinců na ZŠ v letech 2013 - 2020

...META*~

Zdroj: Data MŠMT

**Na jakou
podporu
mají žáci s
OMJ nárok?**

§20 ŠZ - VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ A VYHLÁŠKA Č. 48/2005 SB. O PLNĚNÍ POVINNÉ ŠK. DOCHÁZKY

- **Žáci cizinci** mají nárok na **bezplatnou výuku českého jazyka**
- Od ledna 2021 bude probíhat ve školách určených krajem
- Financování: **MŠMT prostřednictvím Krajských úřadů**, OP VVV / OP JAK (tzv. Šablony), OP PPR

§16 ŠZ A VYHLÁŠKA Č. 27/2016 SB. O VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SVP A ŽÁKŮ NADANÝCH

- **Žáci s neznalostí či nedostatečnou znalostí češtiny** jako vyučovacího jazyka
- Nárok na **1. – 3. stupeň PO**
- Podmínkou 2. – 3. stupně PO je doporučení PPP
- Od ledna 2021 možná bude tato podpora **pouze pro žáky s OMJ s českým občanstvím**, případně i pro žáky cizince, kteří mají kromě jazykové bariéry jiný přidružený problém, nebo pro které bude nedostatečná jazyková příprava podle § 20

Organizace výuky češtiny jako druhého jazyka (ČDJ)

- Pouze pro žáky cizince
- Jazykovou přípravu budou poskytovat pouze **školy určené KÚ** (financované KÚ)
 - Podíl cizinců vyšší než 5%
 - Alespoň 2 žáci-cizinci s potřebou jazykové podpory
 - Případně jiné veřejné školy s ohledem na místní podmínky
- Jazyková příprava na určené škole **v době běžné výuky** (uvolnění z příslušných předmětů)
- Rozsah podpory určen **orientačním testem** provedeným v kmenové škole

Organizace výuky češtiny jako druhého jazyka (ČDJ)

- Podpora v rozsahu **100 – 400 hodin** po dobu max. 10 měsíců
- Pro **skupiny 2 – 10 žáků**
- **Pro nově příchozí cizince** (přišli do školy v uplynulých 2 letech)
- Nově také možnost skupinové **výuky ČDJ distančně** – opět zajistí škola pověřená krajem (techniku, prostor a dohled nad žákem)
- Učitelé v pověřených školách budou učit ČDJ v rámci svých úvazků
- *Do skupiny lze zařadit i **ostatní žáky s OMJ** (s českým občanstvím, s delším pobytem v ČR než 2 roky), pokud je ve skupině místo nebo překročením maximálního počtu žáků ve skupině*

Příklad: V určené škole se 11 žáků účastní prezenční výuky a 2 distanční výuky

Skupina A –
prezenční výuka
• 6 žáků

Skupina B –
prezenční výuka
• 5 žáků

Skupina C –
distanční výuka
• 2 žáci

...META*

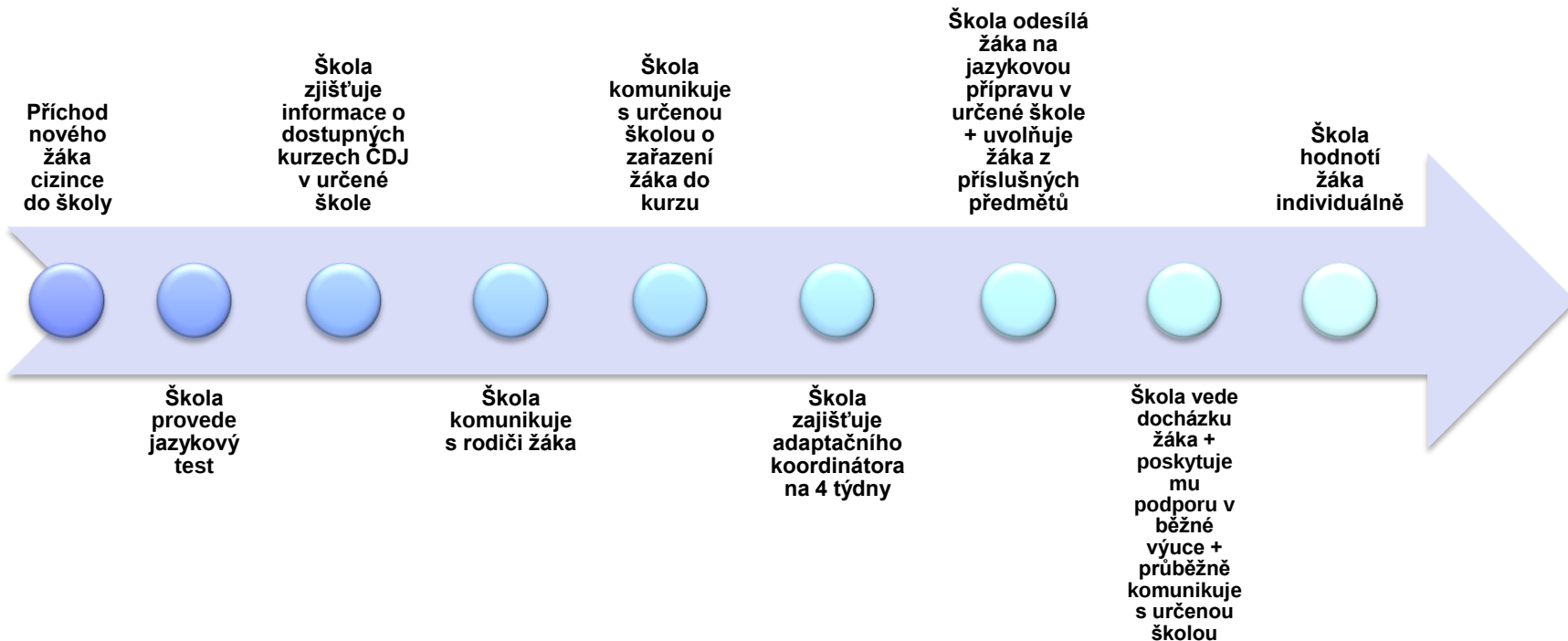
Nepsaná pravidla

- Děti v 1. třídě potřebují **větší poměr času v kmenové třídě**, učí se tam základům čtení a psaní a adaptaci na školní prostředí
- Není vhodné **kombinovat výuku** dětí z 1. třídy a dětí z druhého stupně
- Někdy je lepší **kombinovat výuku podle věku** než podle úrovně jazyka, zvláště, když už děti zvládají základy češtiny (po prvním čtvrtletí)
- Každé dítě se **učí jazyk různě rychle** (s ohledem na nadání, věk i podobnost mateřského jazyka s češtinou), je pravděpodobné, že brzy vzniknou **velké rozdíly v původně homogenní skupině**
- Je tedy vhodné počítat s **proměnlivostí skupin během školního roku**

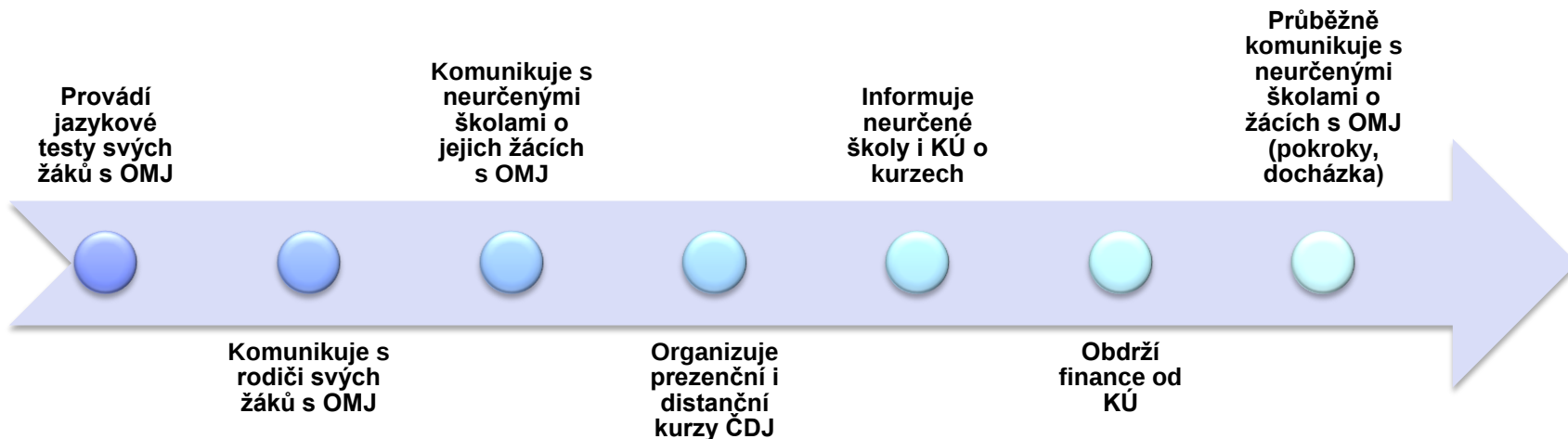
Parametry jazykové přípravy

- Při distanční výuce kmenová škola žákům zajistí:
 - podmínky - techniku, prostor, zázemí
 - dohled nad žákem - v rámci nepřímé pedagogické činnosti
- Učitelé ČDJ v pověřených školách budou mít na výuku ČDJ úvazek.
- Je nově vytvořeno **kurikulum ČDJ** – formou metodického doporučení, nebude součástí RVP.

Proces zajištění jazykové přípravy ze strany neurčené školy:

Proces zajištění jazykové přípravy ze strany určené školy:

...META*~

Podpůrná opatření pro žáky s OMJ

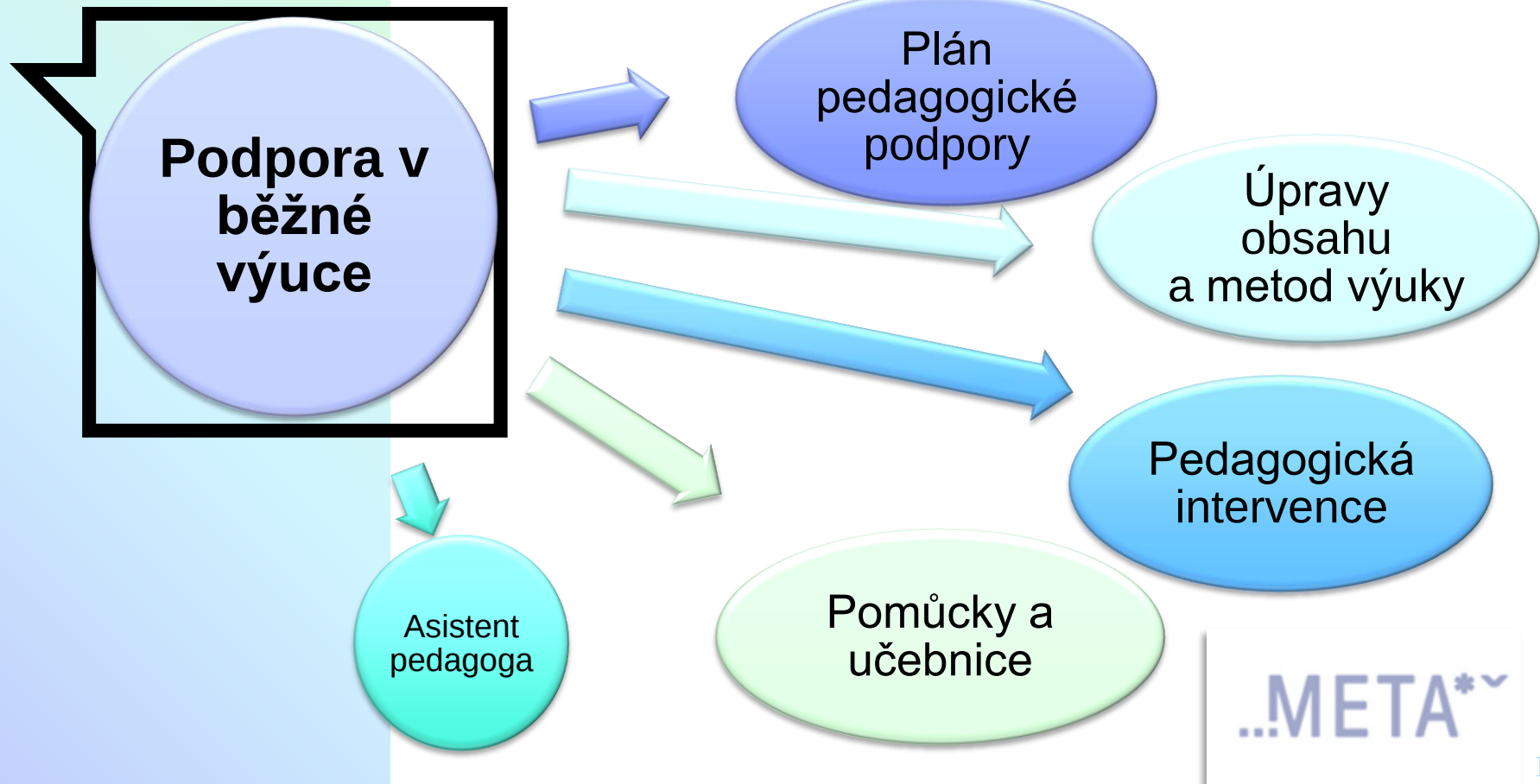
§16 ŠZ a Vyhláška č. 27/2016 Sb. - Vzdělávání žáků se SVP

Týkají se všech, vztahují se k dovednostem v jazyce a odlišným životním podmínkám.

- **1. stupeň PO** – jen pro hodně pokročilé žáky – podpora ve výuce/akademický jazyk

Doporučení PPP:

- **2. stupeň PO** – nedostatečná znalost ČJ, B1-B2, 3 hodiny ČDJ (max.120 za rok); pedagogická intervence 1hod./týden, IVP
- **3. stupeň PO** – neznalost ČJ, A0-A2, 3 hodiny ČDJ (max.200 za rok); pedagogická intervence 2hod./týden, IVP, asistent pedagoga

Kdo může učit ČDJ?

- pedagog, který je zaměstnancem školy;
- má pedagogické vzdělání;
- ideálně učitel cizího jazyka, ale může jím být jakýkoliv pedagogický pracovník školy.

Kdo v praxi učí ČDJ?

Učitel 1. nebo 2. stupně, výchovný poradce, speciální pedagog, metodik prevence, asistent pedagoga, vychovatel...

...META*~

Jak podpořit nového žáka v prvních dnech?

- **seznámit ho se školním prostředím a s fungováním školy a třídy**
mohou pomoci **patroni**, viz <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/podpora-spoluzaku-patrony>
- **vytvořit mu bezpečný prostor a umožnit mu zažít, že někam patří**
např. zapojením do volnočasových aktivit, kurzu ČDJ atd.
- **usnadnit počáteční komunikaci ve škole**
komunikační kartičky
třída a škola - obrázkové slovníčky ke stažení:
<https://www.inkluzivniskola.cz/trida-karticky-slovnicky>
slovníky, viz <http://www.inkluzivniskola.cz/prekladove-slovnicky>
- **zapojit ho do kolektivu**
adaptační aktivity se třídou, třídnické hodiny apod.

Adaptační koordinátor

- Jedná se o službu NPI ČR, tzv. Adaptační koordinátoři do škol.
- Je jím většinou pedagogický pracovník školy, který se **po 4 týdny věnuje nově příchozímu žákovi s OMJ** – financováno NPI ČR.
- Cílem je **podpořit žáka při jeho adaptaci na nové školní prostředí.**
- Jestli je žák začátečník, naučí ho základní pozdravy a fráze a **zajistí mu návaznou a dlouhodobou výuku češtiny** jako druhého jazyka ve škole.
- O finance na adaptačního koordinátora **je třeba požádat do 5 dnů** po nástupu nového žáka do školy, ideálně ještě před jeho příchodem.
- Na dobu, kdy se žákovi věnuje adaptační koordinátor, může být **žák uvolňován z běžné výuky** – se souhlasem rodičů.
- Více viz: <https://cizinci.npicr.cz/adaptacni-koordinatori/>

**Co dělat v
prvních
dnech žáka
ve škole?**

1. **pedagogická diagnostika, jazyková diagnostika:**
<https://www.inkluzivniskola.cz/cestina-jazyk-komunikace/jazykova-diagnostika>
2. **sestavit PLPP/IVP/PJP (plán, jak budeme postupovat)**
3. **co nejdříve zajistit výuku ČDJ**
 - **pracovní listy a další materiály pro výuku ČDJ**
<https://www.inkluzivniskola.cz/cdj/materialy-k-tematum> - pracovní listy <https://www.inkluzivniskola.cz/zdroje-inspirace/univerzalni-aktivity> – aktivity a hry
 - **e-learning:**
www.cestina2.cz
<http://www.inkluzivniskola.cz/zdroje-inspirace/cestina-do-skoly>

Uvolňování z výuky

Žák s OMJ účastníci se jazykové přípravy v určené škole bude na příslušnou část výuky v kmenové škole **automaticky uvolněn**.

Doporučení – uvolňovat tak, **aby žák každý klíčový předmět absolvoval alespoň z části**.

Pokud máme možnost výběru, z jakých hodin přednostně uvolňovat?

- Budou to začátečníci v ČDJ, kteří by si většinu hodin jen „odseděli“ bez porozumění. Doporučení – **uvolňovat přednostně z předmětů, kde má žák největší problém s porozuměním** – ČJL, dějepis, přírodopis apod. Naopak zachovat výchovy, kde se mohou zapojit i bez znalosti češtiny.

Jak žáka vzdělávat v předmětech, z nichž je částečně uvolněn?

- Návrh řešení: individuální **plán podpory** (PLPP/IVP), individuální **pracovní listy**, samostatně zadávaná práce v hodinách.
- **Nevyžadovat po dětech, aby zmeškané učivo samy dohaly, ale snížit nároky.**

Spolupráce s rodiči

- Jak se Vám daří komunikovat s rodiči?
- Na jaké překážky narážíte?
- Jak je řešíte?

Spolupráce s rodiči

Domluvte si pravidla.

Způsob komunikace

- mailem, telefonicky, do notýsku, škola online
- jazyk komunikace
- kontaktní osoba

Pravidelnost komunikace

Kontrola komunikace

Zásady při komunikaci:

- jednoznačně, stručně, přehledně
- www.inkluzivniskola.cz/cestina/jak-komunikovat-s-rodici

...META*~

Jak byste pro rodiče s OMJ zjednodušili následující sdělení?

- „Na základě našeho předchozího telefonátu Vám sděluji, že jsme naplánovali naši schůzku s vedením školy na příští pondělní podvečer.“
- „Cvičení 5 a 6 si uděláte do příště za domácí úkol.“

Návrh řešení:

„Schůzka je 25. 11. v 18.00, místnost č. 2 - ředitelna.“

„Strana 25, cvičení 5 a 6, pátek 8. 2.“

..META*~

Pomocníci v nastavení komunikace s rodiči žáků s OMJ

Jak na přijímací rozhovor - **checklist pro přijetí žáka:** <https://www.inkluzivniskola.cz/checklist-prijeti-do-skoly>

Tlumočení

NPI ČR <https://cizinci.npicr.cz/tlumoceni-a-preklady/>

NNO: <https://www.inkluzivniskola.cz/content/kontakty>

Překlady informací pro rodiče a školních dokumentů

<http://inkluzivniskola.cz/informace-pro-rodice-jazykove-verze>

<https://cizinci.npicr.cz/tlumoceni-a-preklady/>

Charita: **Infolinky pro cizince** (mongolština, vietnamština, ukrajinština): <https://www.charita.cz/jak-pomahame/doma/integrace-cizincu/infolinky-pro-cizince/>

Náš tým:

Mgr. Martina Wurstová
učitelka 1. a 2. stupně ZŠ,
učitelka ČDJ (prezenční
forma)

Mgr. Kateřina Kohoutová
učitelka 1. stupně ZŠ, učitelka
ČDJ (distanční forma)

...META*~

Zdroje:

- META, o.p.s – Společnost pro příležitosti mladých migrantů
- www.meta-ops.cz
- www.inkluzivniskola.cz

Děkujeme Vám za pozornost.

...META*~